

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:45

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:45

Onsdagen den 26 juni

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 27–28 juni 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDE:

Jag hälsar statsministern med medarbetare välkomna till EU-nämnden och lämnar över ordet direkt.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande, ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europiska rådet möts på torsdag och fredag denna vecka. Det är en rad olika ämnen som står på dagordningen. Störst fokus vid detta toppmöte kommer sannolikt åtgärder mot den höga ungdomsarbetslösheten, som har drabbat många länder i Europa hårt, att få.

Vid mötet kommer vi också att diskutera de rekommendationer som Europiska kommissionen lagt fram om medlemsländernas ekonomiska politik. Vi ska även följa upp den tillväxtpakt som vi fattade beslut om för ganska precis ett år sedan. Avstämning kommer också att göras vad gäller fördjupningsarbetet inom ramen för Ekonomiska och monetära unionen, EMU. Det är ett arbete som pågått under en längre tid.

Frågan om att öppna medlemskapsförhandlingar med Serbien står också på agendan liksom att välkomna kommissionens förslag att Lettland är redo att införa euron den 1 januari 2014.

Vi vill också förvarna om att EU:s flerårsbudget kan komma att diskuteras beroende på utgången av de förhandlingar som just nu pågår mellan det irländska ordförandeskapet och Europaparlamentet.

Herr ordförande! Många ungdomar i Europa vaknar morgon efter morgon utan att ha något arbete att gå till. Samma personer går till sängs varje kväll utan att känna den tillfredsställelse och mening som ett utfört arbete ger, utan att ha tagit del av den sociala samvaro och det sociala sammanhang som en arbetsplats skapar och utan den ekonomiska självständighet och frihet som en egen lön medför. Det allvarliga i denna situation är att många av dessa ungdomar riskerar att ge upp hoppet om ett eget jobb i närtid, eftersom de inte ser någon snabb förbättring av situationen.

I dagsläget är nästan sex miljoner ungdomar under 25 år i Europa arbetslösa. Vissa länder har drabbats särskilt hårt. I länder som Grekland och Spanien ligger ungdomsarbetslösheten nu en bit över 50 procent.

Dagens ungdomar kan beskrivas som morgondagens samhällsbärare. De utgör en enorm resurs som vi måste förvalta väl. Därför välkomnar jag att vi på detta toppmöte kommer att diskutera vilka åtgärder som effektivt kan sättas in för att vända denna situation.

Herr ordförande! Från svensk sida kommer jag att understryka att det i mångt och mycket handlar om att nationellt sätta in en rad olika åtgärder på flera områden. Det viktigaste vi kan göra för alla dessa arbetslösa ungdomar är att skapa de rätta grundläggande förutsättningarna för att nya jobb ska komma till stånd i våra länder. Vi måste vidta alla nödvändiga åtgärder för att skapa ekonomier i Europa som är både konkurrenskraftiga och stabila. Detta uppnår vi genom reformer av till exempel arbetsmarknaden men också utbildnings- och välfärdssystemen, genom att stimulera till innovation och genom att minska den administrativa bördan för våra företag samtidigt som vi håller reda på de offentliga finanserna och våra banker så att utlåningsräntan blir rimlig. Av allt detta blir vi konkurrenskraftiga, och då skapas nya jobb.

Dessa reformer är i grunden mycket viktiga för arbetsmarknadens funktionssätt, men på europeisk nivå kan man öppna nya dörrar och ytterligare stärka förutsättningarna för jobbskapande. På den europeiska nivån kan den inre marknaden utvidgas och förbättras, inte minst vad gäller tjänstehandeln, den digitala agendan, den fria rörligheten för EU-medborgare mellan våra länder men också vad gäller handeln med länder utanför EU. Tillväxt i andra europeiska länder skapar ytterligare jobb och välfärd i Sverige.

Jag har tillsammans med mina danska och finländska kolleger pekat på just detta i ett gemensamt brev till Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy. EU-nämnden har kunnat ta del av detta brev.

Herr ordförande! Dessa grundläggande åtgärder behöver självklart också kompletteras med åtgärder riktade direkt till de personer som är arbetslösa. Här är det viktigt med tidiga, aktiva och individuella lösningar för de personer som behöver det. En viktig del i detta utgör givetvis vårt utbildningssystem. Här behöver vi bättre säkerställa att våra ungdomar är tillräckligt motiverade för att avsluta påbörjad utbildning, och vi måste förbättra länken mellan utbildning och arbete.

Som EU-nämnden vet provar vi nu i Sverige en väg med dialog mellan arbetsmarknadens parter och staten för att se hur vi bäst kan hjälpas åt. Vi hoppas hitta nya former för hur ungdomar ska kunna arbeta och studera samtidigt med hjälp av statliga subventioner till de företag som är beredda på den typen av upplägg.

Vi tittar på hur andra länders lärlingsutbildningar fungerar för att även i Sverige kunna erbjuda fler lärlingsplatser. Jag ser fram emot att vid toppmötet få diskutera allt detta och utbyta erfarenheter med andra medlemsländer.

Herr ordförande! Den 29 maj föreslog Europeiska kommissionen så kallade landspecifika rekommendationer för samtliga medlemsländer. Rekommendationerna anger de huvudsakliga utmaningar som kommissionen anser att medlemsländerna bör prioritera de närmaste tolv månaderna. De innehåller också konkreta förslag till åtgärder. Rekommendat-

ionerna har redan behandlats av andra rådsformationer, och tanken är nu att Europeiska rådet ska ge sitt politiska stöd.

De rekommendationer som ges till Sverige innehåller inga överraskningar. Regeringen instämmer i att utmaningar finns på bostads- och lånemarknaderna och är i färd med att vidta åtgärder. Samma sak gäller situationen på arbetsmarknaden för unga och utrikes födda.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att vi ser rekommendationerna som en uppmaning till lämplig handling. De är med andra ord inte bindande. Vad som är lämplig handling är ytterst ett politiskt vägval. Det är parlamenten i varje medlemsstat som ytterst beslutar om den ekonomiska politiken.

Herr ordförande! För ett år sedan antog Europeiska rådet en tillväxt- och sysselsättningspakt. Vid detta toppmöte ska denna pakt följas upp. Förslagets slutsatstexter fokuserar framför allt på olika former av finansiering på EU-nivå, bland annat finansiering från Europeiska investeringsbanken och EU-budgeten, specifikt strukturfonderna i denna budget.

Jag nämner också vikten av en europeisk industripolitik och vikten av att lätta på regelbördan för företag.

Från svensk sida har vi understrukit att uppföljningen av tillväxtpakten inte får begränsas till finansieringsfrågor. De måste återspegla balansen i pakten som helhet. Genomförandet av inre marknadsakterna är till exempel en viktig drivkraft för nationella strukturreformer. Tjänstesektorn och den digitala marknaden har stor tillväxtpotential och är viktiga delar av tillväxt- och jobbpakten. Utvecklingen av den inre marknaden och tjänstesektorn har troligtvis mer betydelse för EU:s konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning än möjligheten till utökad utlåning från Europeiska investeringsbanken.

Herr ordförande! De senaste åren har olika förslag presenterats av hur samarbetet inom ramen för Ekonomiska och monetära unionen ska fördjupas. Vid Europeiska rådets möte i december förra året avvisades de mer långtgående förslagen av medlemsländerna. I stället enades man om att fortsätta arbetet på några väldefinierade områden, nämligen utarbetandet av så kallade reformkontrakt mellan medlemsländerna och EU-nivån, någon form av finansiella arrangemang för att stödja dessa, EMU:s sociala dimension samt koordinering av större nationella reformer som kan påverka andra medlemsländer.

Vid detta möte kommer i den delen inga beslut att fattas. I stället ges kommissionen ett antal uppdrag som fortsätter utredningsarbetet. Vi ber kommissionen att i höst presentera nya förslag om koordineringen av nationella ekonomiska reformer och hur reformkontrakten ska kunna utformas samt ett meddelande om EMU:s sociala dimension. Tanken är att vi ska fortsätta diskussionerna på grundval av dessa meddelanden vid toppmötena i såväl oktober som i december senare i år.

Herr ordförande! Sverige har ett starkt intresse av en väl fungerande ekonomisk och monetär union. Samtidigt anser vi inte att enkom en centralisering av de ekonomiska besluten till Bryssel hanterar den ekonomiska krisens grundproblem. I första hand gäller det i stället att nationellt genomföra de strukturreformer som lägger grunden för en konkurrenskraftig ekonomisk utveckling samt säkerställa sunda offentliga finanser och ett stabilt banksystem. Vi anser att vi på EU-nivå ska prioritera ett effektivt genomförande och en effektiv tillämpning av det redan beslutade.

tade förstärkta ramverket för ekonomisk-politisk samordning. Nya samordningsförfaranden måste ha ett tydligt mervärde. Dessutom måste risker för det som kallas moral hazard undvikas, det vill säga skapandet av incitament att ta för stora risker genom att säkerställa att någon annan betalar.

Förstärkningar av det ekonomisk-politiska samarbetet måste dessutom övervägas med utgångspunkten att medlemsstaternas befogenheter på områden som skatter, arbetsmarknad och sociala frågor inte försvagas.

En öppen debatt samt gedigen analys med konsekvensbedömningar måste föregå eventuella beslut av långtgående karaktär. Förändringar i det ekonomiska samarbetet måste i alla delar ha demokratisk förankring och ge möjlighet till ett effektivt ansvarsutkrävande. Vidare anser regeringen att det ligger i Sveriges intresse att EU:s sammanhållning av den inre marknaden värnas. Frågor som berör hela EU ska diskuteras inom ramen för EU-27, snart EU-28. Processerna bör i den mån det är möjligt dessutom samordnas med europeiska terminen.

Herr ordförande! Som nämnden känner till lyckades inte finansministrarna i fredags, på själva midsommarafton, nå i hamn vad gäller krishanteringsdirektivet – detta trots stora ansträngningar. Därför äger ett extra finansministermöte rum i kväll i Bryssel. Jag förutser i nuläget inte någon detaljerad diskussion vid toppmötet om de olika delarna i en bankunion. I stället kommer en avstämning att göras av hur långt man har kommit och hur processen ser ut framöver.

Regeringen anser att det är viktigt att först få tillsynsmekanismen och krishanteringsdirektivet på plats. Detta kan utgöra en grund för det förslag om en avvecklingsmekanism som väntas läggas fram efter Europeiska rådet – den särskilt viktiga och svåra beståndsdel som enas om. Jag håller det dock inte för troligt att det är möjligt att avancera särskilt långt i diskussionerna om avvecklingsmekanismen före de tyska valen.

Vad gäller krishanteringsdirektivet, som alltså ska diskuteras av finansministrarna i kväll, anser regeringen att detta måste göras mer flexibelt, både vad gäller tillämpningen av det som kallas för bail-in-verktyg och vad gäller möjligheten till användning av finansieringsarrangemanget. Ökad flexibilitet möjliggör nämligen ett statligt övertagande av fallerande banker enligt den modell vi i Sverige har använt för att undvika en finansiell systemkris och för att undvika att skicka notan till skattebetalarna.

Herr ordförande! I december förra året inbjöds kommissionen att lägga fram en rapport om öppnande av medlemskapsförhandlingar med Serbien så fort landet har gjort framsteg på ett antal områden. Ett nyckelområde var relationerna med Kosovo. Under ledning av den höga representanten Ashton slöts en historisk överenskommelse mellan Serbien och Kosovo den 19 april i år. Den består av ett antal principer för den fortsatta normaliseringsprocessen med fokus på hur norra Kosovo ska hanteras. Kommissionen rekommenderade den 22 april en förhandlingsstart för Serbien baserad på framstegen inom normaliseringsprocessen med Kosovo och arbetet som har åstadkommit genom denna 19 april-överenskommelse.

Utrikesministrarna rekommenderade i tisdags att Europeiska rådet fattar beslut om att öppna medlemskapsförhandlingar med Serbien. Avsikten är att det första förhandlingstillfället ska äga rum senast i januari

2014 efter det att medlemsländerna har antagit ett förhandlingsramverk. En utestående fråga efter utrikesministrarnas möte är huruvida detta förhandlingsramverk även måste godkännas av Europeiska rådet innan förhandlingarna kan börja.

Från svensk sida förordar vi ett inledande av medlemskapsförhandlingar med Serbien så snart som möjligt under hösten, och vi anser att detta kan ske så fort utrikesministrarna har antagit förhandlingsramverket.

Herr ordförande! Lettland begärde i mars i år en konvergensprövning för att kunna införa euron den 1 januari 2014. ECB och kommissionen har under våren prövat om Lettland uppfyller de ekonomiska och rättsliga så kallade konvergenskriterierna. De ekonomiska kriterierna är prisstabilitet, sunda offentliga finanser, växelkursstabilitet samt att den långa räntan inte avviker alltför mycket från räntan för euroländerna. Slutsatserna är att Lettland uppfyller de nödvändiga kriterierna för euromedlemskap. Europeiska rådet väntas därför välkomna Lettlands ansökan om att införa euron som valuta. Formellt beslut fattas sedan av finansministrarna vad vi förutser den 9 juli.

Herr ordförande! Slutligen vill jag förvarna om att det inte är osannolikt att EU:s flerårsbudget också blir föremål för diskussion vid detta toppmöte. Det var inte den ursprungliga planen, men som nämnden väl känner till har intensiva förhandlingar förts den senaste tiden mellan det irländska ordförandeskapet och Europaparlamentet, med målsättningen att nå en överenskommelse före halvårsskiftet.

Det visar sig nu att Europaparlamentet i sin helhet inte kan ställa sig bakom den uppgörelse som nåddes för ungefär en vecka sedan. I mötet i allmänna rådet i går fick ordförandeskapet därför mandat att fortsätta förhandlingarna med Europaparlamentet i syfte att nå en slutlig uppgörelse.

Från svensk sida kommer vi att vaka över att våra svenska huvudprioriteringar, som ju har förankrats med EU-nämnden och återspeglas i toppmöteslutelserna från februari, respekteras. Det är vår bedömning att den uppgörelse som nåddes i förra veckan gör detta. EU-nämnden informerades i måndags om detaljerna i denna. Det handlar framför allt om ökad flexibilitet och att flytta outnyttjade budgetmedel mellan år.

Om det vid detta toppmöte tas initiativ som innebär att svenska huvudprioriteringar riskeras eller att nya, principiellt viktiga frågor förs in i förhandlingarna utesluter jag inte att ett nytt samråd med nämnden kommer att behöva genomföras under själva toppmötet. Det är viktigt att vi kan nå ett snabbt avslut på dessa förhandlingar så att de omfattande förberedelser som behövs för att den sjuåriga budgeten ska kunna börja tillämpas den 1 januari nästa år kan påbörjas. Det är onekligen hög tid att komma överens, och jag hoppas därför att det finns en vilja hos alla parter att avsluta förhandlingarna denna vecka.

Herr ordförande! Jag är därmed redo att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill tacka statsministern för hans redogörelse inför kommande Europeiska råd. Från socialdemokratins sida har vi tre medskick, eller rättare sagt tre och ett halvt.

Vi börjar med ungdomsarbetslösheten, där jag verkligen delar statsministerns redogörelse över vad ungdomsarbetslösheten orsakar ett samhälle. Situationen är nu fruktansvärd – i EU-området är sammanlagt 5,6 miljoner unga under 25 år arbetslösa. Det är fler än hela Finlands befolkning. Det är ett pris vi i Europa kommer att få betala under en väldigt lång tid. Vi håller på att tappa en hel ungdomsgeneration.

Jag skulle med anledning av det brev statsministern har skrivit tillsammans med statsministrarna i Finland och Danmark vilja fråga statsministern hur han har tänkt. Det blir nämligen lite märkligt när man skickar brev som lite grann har betydelsen ”Hurra, vad vi är bra i Skandinavien!”. Möjligtvis skulle Danmark, som har 14,1 procents ungdomsarbetslöshet, kunna skicka ett sådant brev. Det blir dock lite märkligt när Sverige, som enligt Eurostats siffror har 22,9 procents ungdomsarbetslöshet – enligt SCB:s siffror är det 25 procent, vilket är precis på EU-snittet – skickar brev och säger ”Hurra, vad vi är bra!”. Det blir väldigt märkligt, skulle jag vilja säga.

Jag skulle också vilja fråga statsministern hur han kommer att hantera de förslag man förhoppningsvis ställer sig bakom efter det här toppmötet. Det handlar om att strukturfonderna ska riktas mer mot ungdomar och att man ska utarbeta riktlinjer. Vi socialdemokrater har fastslagit ett väldigt tufft mål, då vi är övertygade om att man måste ha tuffa mål för att komma vidare. Vi vill ha, och ska om vi kommer till regeringsmakten åstadkomma, Europas lägsta arbetslöshet – punkt.

När det handlar om ungdomar har vi tre medskick inför just det här toppmötet: Vi vill ha ett förverkligande av ungdomsgarantier i alla medlemsländer så snabbt som möjligt, vi vill att EU-initiativet för att stävja ungdomsarbetslösheten verkligen förverkligas och vi vill att de strukturfonder vi har i högre grad används för att bekämpa ungdomsarbetslösheten samt att Europeiska investeringsbankens lånefinansiering ska särskilt riktas till företag som sysselsätter unga. Det är vårt medskick när det gäller en av de största frågorna Europa för närvarande har.

Sedan skulle jag vilja gå in på punkt 14 c. Vi har börjat prata mer om att man från kommissionens nu lyfter fram även den sociala tillvaron. Det tycker vi är bra; den har varit på undantag väldigt länge.

Från socialdemokratins sida tycker vi att det är väldigt viktigt att den fria rörligheten inte överordnas sociala rättigheter. Lika regler gäller oavsett nationalitet i Sverige. För detta behövs ett socialt protokoll, och jag undrar om statsministern kommer att ta upp frågan. Många gånger har statsministern sagt att det inte är rätt tillfälle. Nu blandas dock förslag som innebär fördragsändringar och förslag som inte innebär fördragsändringar, och då tror jag att det är läge att verkligen lyfta upp frågan.

Jag skulle också vilja passa på tillfället att fråga statsministern hur han ser på ett socialt protokoll rent innehållsmässigt. Jag blev något överraskad då jag var på en konferens med Sieps häromdagen, där EU-ministerns statssekreterare mycket tydligt sade att man var emot ett socialt protokoll. Jag har inte riktigt haft uppfattningen att statsministern har agerat på det sättet tidigare.

Sedan delar jag statsministerns uppfattning att det är väldigt viktigt att slåss. Vi förstår att EMU-länderna måste gå före, men vi ska hela tiden bevaka EU-28. Det är viktigt att hålla ihop EU; vi har en inre

marknad och gemensamma frågor oavsett om vi är euroländer eller står utanför.

Så till den halva synpunkten, som rör en mening där det talas om skatteväxling. Vi är inte riktigt nöjda med det i slutsatserna. Dels tror vi inte på själva idén, och sedan är det en fråga där EU inte har kompetens.

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Med brevet försöker vi indikera att vi gör saker nationellt. Det är en av utgångspunkterna, att man ska berätta vad olika länder gör. Vi uppmantrar också att alla andra länder gör det; det är en del av förberedelserna för själva toppmötet.

Sedan är onekligen frågan vad man tillkommande kan göra på EU-nivå. Det framgår av slutsatserna och mycket av diskussionerna att det är väldigt åtgärdsinriktat – man talar om ungdomsgarantier och användande av vissa gemensamma fonder och instrument. Från svensk erfarenhet och utgångspunkt tycker vi kanske att det snarare är viktigt att betona den inre marknadens jobbskapande kraft om den skulle användas fullt ut. Om man breddade den med frihandelsavtal med växande delar av världsekonomin är vi övertygade om att det i sig skulle bibringa större tillväxt och fler jobb.

Jag utesluter inte att en del av de åtgärder man diskuterar kan ha viss påverkan, men jag är ännu mer övertygad om att EU har större potential vad gäller frihandel och att fullfölja den inre marknaden och att det handlar mer om nationella åtgärder som behöver fullföljas.

I den delen för vi en inhemsk diskussion om att framför allt titta på länken mellan utbildningssystem och arbetsliv. Det är där man ser att de stora skillnaderna finns när man analyserar skillnaderna mellan oss och till exempel Danmark, som nämndes. Man kanske ser ännu tydligare i Tyskland och Österrike att det mer tydligt finns lärlingssystem som träder in på nivåer där våra ungdomar går i gymnasiet. Där får de en koppling in i arbetslivet som ett sätt att blanda studier och arbetslivserfarenhet, och de räknas då inte heller som arbetslösa.

Det är klart att vi ska titta på dem som redovisar de lägsta siffrorna, men när man säger att det vore intressant att lära av länder som Österrike och Tyskland är det precis detta man kommer att hitta. Här är den stora avvikelserna – den tidiga möjligheten att övergå i lärlingssystem. I Sverige håller vi kvar dessa ungdomar i utbildningar där vi har mycket skolplatsförlagd praktik och inte länkar in dem i arbetslivet. I stället räknar vi dem som arbetslösa när de söker extrajobb i Sverige.

Här finns alltså mycket att lära, om vi uttrycker det så, genom att titta på länder som Österrike och Tyskland. Jag ska gärna lyssna på deras företrädare; jag tror att de kommer att beskriva det jag nu har sagt. Vi för också i andra sammanhang – det hör kanske inte hemma här, men jag tror att jag nämnde detta – vidare samtal med våra egna, svenska sociala partner just för att försöka möjliggöra att vi också på svensk arbetsmarknad får mer avtal som kan understödja den bättre länken in i arbetslivet.

När det gäller ett socialt protokoll menar vi, vilket vi vid flera tillfällen har redovisat, att arbetstagarens rättigheter stärktes via Lissabonfördraget. Vi menar också, vilket även syns i slutsatserna, att det här med att jobba med olika sociala indikatorer kan vara ett bra sätt att sköta detta. Börjar man tala i termer av socialt protokoll måste man dock svara

på den grundläggande frågan om man anser att arbetsmarknadspolitiken ska utformas på nationell eller europeisk nivå.

Vår uppfattning är att det här är nationell kompetens, och vi tror att den som ropar på europeisk kompetens inom arbetsmarknadspolitiken ganska snabbt ska märka att Sverige inte är i majoritet utan en avvikare jämfört med många andra länder. Vi känner att den avvikelsen förmodligen skulle mötas med att man ställer mycket hårdare krav på omfattande lagstiftning för att styra svensk arbetsmarknad, samt mindre respekt för att vi har avtalsslutande parter så som den svenska modellen är utformad. Det har gjort att vi vid flera tillfällen har landat i och även redovisat misstro mot idén om ett socialt protokoll, eftersom det i realiteten är en rätt omfattande kompetensöverföring Sverige i så fall inleder.

Dessutom vill jag än en gång understryka att detta med att förutsätta att krav på fördragsändringar är enkla saker inom EU-systemet är något jag tycker att man ska vara försiktig med. Vår erfarenhet är att det finns betydande svårigheter med fördragsändringar och att det alltid bör prövas huruvida man kan gå vidare med samarbetet utan att gå den vägen. Jag har alltid tyckt så, och är det någon gång jag tycker det är det nu, givet situationen i Storbritannien och vad vi upplever i en del länder.

Av alla dessa skäl landar vi alltså i att inte förorda den vägen utan förorda andra vägar jag har nämnt och som jag tror är bättre.

När det gäller skrivningen om skatteväxling står det att ett framgångsrikt sätt att skapa jobb kan vara att lätta beskattningen på arbete. Det kan man helt enkelt ha olika uppfattningar om. Det är regeringens uppfattning att det kanske är det enskilt mest jobbskapande du kan göra, men det kan man alltså tycka olika om.

Anf. 5 MARIA PLASS (M):

Herr ordförande! Jag har också frågor om arbetslösheten för ungdomar, och jag har delvis fått svar på dem. Det är ju ett problem för hela EU och även för Sverige, och vi har olika sätt att räkna och mäta arbetslösheten för ungdomar.

Jag har två frågor, och jag har som sagt delvis fått svar på dem. Den första är vilka förväntningar statsministern har på det sysselsättningsinitiativ för ungdomar eller den ungdomsgaranti man nu har beslutat om. Den andra frågan är hur denna garanti, eller detta sysselsättningsinitiativ som det också har beslutats om, kan påverka situationen för våra ungdomar i Sverige.

Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Garantin är väldigt inriktad på det som kallas *net*. Det gäller alltså ungdomar som varken arbetar eller befinner sig i utbildning, och det är satt till en fyramånadersgräns. Vår svenska erfarenhet är att vår *net* – om man får kalla det så; det är alltså den grupp som varken arbetar eller är i utbildning – är väldigt låg i Sverige jämfört med många andra europeiska länder. Jag tror dock att det har redovisats 70 000 eller någon sådan siffra också för svenska förhållanden.

Det finns ett uppföljningsansvar i kommunerna tills ungdomar fyller 20 år, men får jag bara säga det uppenbara: Vi har i Sverige ingen anmälningsplikt för ungdomar att berätta vad de gör när de ingenting gör. Det skulle behöva utformas rätt betydande kontrollorgan och uppföljning

av vad ungdomarna har för sig för att kunna få detta på plats. Om man varken utbildar sig, söker upp Arbetsförmedlingen eller arbetar är det i någon mån så att man inte syns.

Vad gör dessa ungdomar? Ja, det kan säkert många runt bordet här bidra med olika förslag på. Jag ska inte försöka ge en bild av det. Vi har mer inriktat oss på att ungdomar som söker sig till Arbetsförmedlingen garanterat ska få stöd. Det ska vara relevant, individuellt och finnas från dag ett. Det tycker jag är helt riktigt och rimligt. Jag skulle gärna uppmana fler att söka sig till Arbetsförmedlingen och fler att komplettera sina studier, framför allt om man inte har fullföljt dem.

Det ska dock bli intressant att följa diskussionen i Europa när man nu så att säga försöker formulera en garanti kopplat till en grupp som alltså inte automatiskt hör av sig. Jag förstår samtidigt resonemanget, för den här siffran är väsentligt högre i många andra länder. Det är också så att man i många länder avviker från Sverige på det sättet att ungdomar under längre tid är utanför arbetsmarknad eller utbildning. Det som särskiljer Sverige något är att våra ungdomar har en tendens att röra sig mellan olika delar – studier, arbete, arbetslöshet eller inaktivitet av olika slag – i kortare perioder. Det gör att vi också kan redovisa tydligt lägre långtidsarbetslöshet bland unga jämfört med övriga Europeiska unionen.

Jag tycker att det här är en rimlig åtgärd på EU-nivå givet att vi får komma ihåg att merparten av verktygen finns på nationell nivå och att det fortsatt finns väldigt betydande nationella skillnader. Men det här är ett sätt för EU att markera en sorts ansvarstagande på EU-nivå. Sedan kopplas till det också vissa finansieringslösningar.

Jag tror dock att vi ska vara klara över, och det är därför vi också betonar det, att vägen till fler jobb för unga fortsatt går huvudsakligen mellan strukturella reformer nationellt och förbättringar i utbildningssystemen i de respektive länderna. Vad EU verkligen skulle kunna bidra med är att förbättra den inre marknadens funktionssätt, rörligheten, som oftast är någonting som ungdomar begagnar sig av i större utsträckning än äldre och även att vi får bättre frihandelsavtal på plats. Det skulle vara brett jobbskapande på ett sätt som gör att EU kan hjälpa till att komma ur den svåra situation vi har.

Anf. 7 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Miljöpartiet välkomnar att ungdomsarbetslösheten kommer högt upp på agendan. Det är en viktig fråga för Sverige men också för många andra europeiska länder. Ungdomarna är som statsministern sade framtidens samhällsbärrare och därför är det i mångt och mycket viktigt att skapa åtgärder för detta.

Jag håller med om att det framför allt är nationella åtgärder som är A och O när det gäller bekämpning av ungdomsarbetslösheten. Jag är dock lite förvånad över att statsministern håller så fast vid Arbetsförmedlingen, för jag tycker i mångt och mycket att många bemanningsföretag har lyckats bättre med att få ungdomar och personer med utländsk bakgrund ut på arbetsmarknaden än vad den svenska Arbetsförmedlingen har lyckats med. Där finns alltså åtgärder att göra inrikespolitiskt, men det ska vi kanske lämna därhän.

Jag saknar mycket rörande det som statsministern själv valde att ta upp, nämligen lärlingssystemen. Där har Sverige inte lyckats så bra, och därför skulle vi behöva lite input från andra länder. Men det är viktigt att säga att lärlingssystemen måste kunna se olika ut. Det är en viktig reform som vi bör jobba mer med framöver.

När det gäller investeringsplanerna för Europa, som rubriken är, är detta också väldigt viktigt och något som Miljöpartiet tycker är positivt. Nackdelen är väl bara att det är investeringar i gammal struktur, medan vi från Miljöpartiets sida skulle vilja se investeringar för grönare klimatinställning, grönare jobb och så vidare. Det nämns inte alls här. Någon gång står det "hållbar tillväxt". Ibland står det bara "tillväxt", men det står ingenstans att detta ska höra samman, vilket statsministern kommer att svara sedan på EU 2020-strategin som vi har diskuterat flera gånger. För att markera att detta är en viktig del för EU kan jag tycka att det skulle vara bra att på flera av de här punkterna, 8 a och 10 a till exempel, även lägga till att investeringar ska främja EU:s målsättning inom klimatområdet och leda åt det hållet.

Jag tycker att Sverige ska vara drivande på EU-toppmötet i dessa frågor. Det handlar egentligen om att försöka få in en green new deal som Miljöpartiet har fört fram tidigare och som vi inte ger upp så lätt.

När det gäller landsrekommendationerna tycker jag att de är viktiga. Det är bra att få input från andra länder och andra organ om hur Sverige sköter ekonomin och reformer. Däremot tycker jag att man bör överväga lämpliga åtgärder över de svenska rekommendationerna, vad det innebär i Sverige. Det tas inte upp här, men jag vill bara betona det, eftersom jag vet att det är flera partier här som inte gillar landsrekommendationerna. Men från Miljöpartiets sida tycker vi alltså att det är helt okej att få rekommendationer.

När det slutligen gäller avsnittet om EMU finns ett antal formuleringar som jag tycker är lite problematiska. Där står om tidigare samordning av större ekonomiska reformer. I det kan man lägga in väldigt mycket. Worst case scenario är att det innebär en ordentlig samordning av den ekonomiska politiken på EU-nivå eller i EMU-området. Det hoppas jag verkligen att det inte innebär, men jag hoppas att statsministern är uppmärksam på detta och försöker få bort eventuella sådana skrivningar. Jag kan tänka mig att det är några länder som skulle vilja ha skarpare skrivning på det området. Från Miljöpartiets sida vill vi det absolut inte.

Vi tycker också att det är bra att man tar fram en rapport om EMU:s sociala dimension, men den uppfattar jag skulle komma till hösten, så det är inte så mycket att orda om just nu.

Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag tycker att Ulf Holm gör en bra poäng när det gäller bemanningsföretagen. De är en ny del av vår arbetsmarknad i det att de betyder väldigt mycket för många, inte minst för unga.

Garantin är dock mycket kopplad till unga människor som inte har jobb eller som av olika skäl behöver stöd i form av utbildningsinsats eller något liknande. Tanken är då att motverka alltför utdragen inaktivitet, och det är för detta vi har utformat resurserna till Arbetsförmedlingen. Det ska vara individualiserat, det ska vara relevant och det ska kunna finnas från dag ett.

Det är rimligt att Arbetsförmedlingen är den dörren in. Vad åtgärden sedan blir är olika. Förhoppningsvis finns det ett jobb att förmedla eller möjligheter att komplettera utbildningar i ett väldigt brett och generöst utbyggt svenskt utbildningssystem.

Återigen, jag tror att det är så man också ser det framför sig i Europa. Där är drivkraften kanske till och med större än i Sverige att försöka få in den stora grupp ungdomar som har en mycket långvarig frånvaro och utanförskap på arbetsmarknaden. Problemet finns även i Sverige, men det är ett mindre problem i vårt land jämfört med en del av de andra länderna i Europeiska unionen, och det är väl så den här åtgärdstanken, alltså garantin, ska förstås.

Jag vill understryka att vi i realiteten inte har några problem med att man också för den här typen av resonemang att det är gröna jobb som bör uppmuntras när det gäller användningen av de finansiella instrumenten. Invändningen är dock väldigt ofta att vi också vill vara säkra på att det riktar sig till sådant som är bärkraftigt, det vill säga till företag som har förutsättningar att etableras och växa. En invändning som vi får när vi läser utvärderingarna är att man många gånger tycker att man inte hittar tillräckligt många goda och bärkraftiga idéer. Det finns säkert många som skulle vilja få resurser ur den här typen av fonder, men det är inte säkert att de har rätt typ av idéer som verkligen leder till jobb. Det måste man vara lite försiktig med, annars blir det ett skattefinansierat sätt att få testa en massa saker som ändå inte fungerar och som sedan nästan leder till en illojal konkurrens mot andra som försöker klara sig utan den typen av stöd.

Det är därför jag nämner att det inte alltid är så väldigt enkelt att använda den här typen av instrument. Det handlar kanske mer om detta med inre marknad, frihandelsavtal och rörlighet. Bland annat finns ju skrivningar om hur man ska utsträcka Erasmusprogrammet för att få rörlighet också kopplat till yrkesutbildningar, vilket annars är en nationell kompetens, och det tycker vi är intressant. Att betona rörlighet handlar automatiskt om unga, för vi vet att det ofta är yngre som rör sig, och det tror vi kan bidra till lösningen.

Jag har tidigare redovisat att det fanns väsentligt skarpare skrivningar när det gäller EMU-fördjupningen, inte minst vid diskussionerna förra sommaren och i början av hösten. Då var det entydigt så att det fanns en strävan att gå i fördjupande riktning eller mot maktförskjutning som skulle ske från det som i dag är nationell kompetens till mer EU-kompetens.

Sverige har uttryckt en större tveksamhet inför detta än vad många andra har gjort, vilket har gjort att processen kraftigt har bromsats in och att delar har tagits bort. Som jag redovisade i min inledning är det nu mer att betrakta som en rapportering, och vi ska gå vidare med detta i höst.

I grunden har vi samma uppfattning, nämligen att vi inte efterfrågar en fördjupad ytterligare koordinering eller förkontroll av budget. Vi tycker att den europeiska terminen, som ju det här toppmötet är ett exempel på med nationella rekommendationer, är en fungerande metod även om det innebär just det jag sade i min inledning: att rekommendationerna är landspecifika och det är upp till varje politiskt system i respektive land att sedan ta ansvar för eller genomföra det som rekommenderas.

Sverige har i sammanhanget fått få rekommendationer, dessutom väldigt likartade rekommendationer, men vi medger också att detta är de områden där vi har mer att göra. Det handlar om integration av utrikes födda, att få in yngre i arbetslivet, hållfastheten i det finansiella systemet kopplat till vår bostadssituation och liknande. Där pågår också en hel del arbete.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Under den ekonomiska monetära unionen framgår det tydligt att det här med bankunion på kort sikt är ett prioriterat steg för unionen. När bankunionen i sina huvuddelar tog form under den sena hösten och vintern uttryckte Sverige att vi hade en option om att ansluta till denna, men att det är beroende på vad de olika stegen innehåller.

Nu har vi passerat en del av de här stegen gällande kapitalkrav, tillsynsmekanism, och även krishanteringsdirektivet kanske snart är löst. Mot bakgrund av de konkreta resultat som nu tonar fram är min fråga hur den svenska optionen ser ut. Är den fortfarande kvar? Har den växt eller har den möjligen försvagats?

Min andra fråga gäller något som jag är osäker på huruvida den finns med under utvidgningspunkten i papperen. Det gäller Turkiet, där ju händelseutvecklingen den senaste månaden har bland annat lett till kritik från den tyske utrikesministern. För Turkiets del handlar det nu om att eventuellt i närtid öppna nya förhandlingskapitel.

Som sagt: Kritiken mot Turkiet har varierat från olika europeiska länder, och Sverige har väl inte hittills uttryckt sig i oroande ordalag, men om den frågan finns med på dagordningen skulle det vara intressant att få höra statsministerns syn på detta.

Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! En av de svårare delarna i bankunionen är det som finansministrarna nu om ett par timmar ska inleda förhandlingar kring i Bryssel. Vi satte upp tre kriterier. Vi sade att vi ville säkerställa att det fanns ett svenskt inflytande, även om vi då var ett icke-euroland i förhållande till den här typen av konstruktion. Vi ville försäkra oss om att vi skulle få ha högre kapitaltäckningskrav på våra banker. Vi ville dessutom säkerställa att svenska skattepengar inte skulle gå till att täcka nödlidande banker i andra länder.

Vi tycker oss under vägen ha fått förståelse för och till och med löst ut rätten att ha högre kapitaltäckningskrav. Vi tycker också att inflytandefrågan ser ut att kunna lösas. Där ska man komma ihåg, bara så att man inte säger att vi vill ha samma inflytande som alla andra, att vi begär ju inte samma typ av åtaganden. Vi har inte sagt att vi vill bli en del av ESM-strukturen och den krishanteringsfond som finns, och den som inte är med och betalar kan rimligen inte heller begära att få samma typ av inflytande. Men givet denna asymmetri tycker jag ändå att man har visat förståelse för att vi ska kunna få ett inflytande.

Det kvardröjande, och det är i grunden en förlängning av det man nu diskuterar, är hur avvecklingskostnader i nödlidande situationer hanteras. Där kommer till slut frågan om det kan komma till att ett annat lands skattebetalare ska täcka sådant.

Det vill jag inte spekulera kring, för det kan bara analyseras givet att det i alla delar blir färdigt, och jag är inte ens säker på att de blir färdiga nu. Det är mycket komplicerade förhandlingar med olika modeller som man sitter i. Ordet ”flexibilitet” nämndes i min inledning, men är det någonting jag har lärt mig i politiken är det att det ordet betyder väldigt olika saker för olika människor. Så frågan är: Flexibilitet för vem och i vilka situationer?

Jag vill inte spekulera kring detta, men det gör att optionen med den utgångspunkten fortsatt står öppen, men som sagt, kvar att leverera på den här tredje punkten. Och jag ska kanske säga det uppenbara: För mig har hela tiden den punkten varit den viktigaste. Jag ber att få återkomma i den delen.

När det gäller Turkiet förutser jag egentligen ingen diskussion på Europeiska rådet kring detta, men det har ju gjorts en överenskommelse om att öppna kapitel 22 som gäller regionalpolitiken under förutsättning att det kanske är senare i höst och efter att kommissionen har lagt fram sin framskridande rapport som de alltid gör inför den här typen av förhandlingsöppningar, alldeles oavsett.

Jag tror att många skulle skriva under på invändningar mot vad som har skett i Turkiet. Man ska nog mer ställa sig frågan om fortsätta förhandlingar är en del av problemet eller en del av lösningen. Det kan man kanske ha olika uppfattningar om. Vår uppfattning har varit att det är bra att fortsatt hålla kvar Turkiet vid ett EU-perspektiv samt i förhandlingar för att säkerställa en reformeringsprocess som mer går mot en europeisk, marknadsekonomisk, demokratiskt säkrad utveckling jämfört med någonting annat. Därför tycker jag att det i grunden är bra om vi kan fullfölja även denna kapitelöppning senare i höst.

Anf. 11 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern! Jag noterar att man i ingressen till skrivningarna kan läsa det första positiva på länge. Där sägs nämligen att den finansiella stabiliteten håller på att förbättras. Det är ganska skönt att se att det finns en ljusglimt, även om jag för egen del kommer att förhålla mig sunt skeptisk till läget i den europeiska politiken framöver.

Vidare noterar jag att det i punkt 13 e finns lite av ett svar på min gamla käpphäst, det vill säga hur vi ska skapa förtroende mellan länderna och mellan våra sätt att hantera ekonomin. Förtroendet har till stor del saknats och skapat den finanspolitiska situation vi har. Saker och ting har redovisats på olika sätt. Pensionspengar har använts för att få upp landets budgetsiffror och så vidare. I inledningen till punkt 13 sägs att det på kort sikt är en huvudprioritering att få fram tillsynsmekanismer och sådant.

Samtidigt är det en ganska lång punkt med många olika avvägningar mellan nationella intressen och gemensamma europeiska intressen. Givet det som sägs i inledningen om att tillsynsmekanismer och liknande på kort sikt, inom den närmaste tiden, behöver ges högre prioritet undrar jag hur man kommer att hantera det. Finns det något tidsperspektiv för de planerna? När kan vi få se något mer konkret?

Min andra fråga rör Lettland i ljuset av att landet fullt ut kommer att bli medlem av den europeiska monetära unionen den 1 januari 2014. Därför är det bra att – som man kunde uttrycka det om man var humoristiskt lagd – åtminstone ett land inom euroområdet uppfyller konvergen-

skriterierna. Hur går diskussionen i övrigt mellan länderna? Även om det kanske inte är vårt direkta inflytandeområde är det trots allt ett oerhört viktigt påverkansområde. Det är viktigt för oss att de länder som fullt ut ingår i eurosamarbetet fungerar bra.

Under punkt 15 förs en diskussion om indikatorer. Är det ett svar på eller ett komplement till de tillsynsmekanismer som det talas om i 13 e och är tänkta att fördjupas i de länder som fullt ut ingår i valutasamarbetet?

Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

När vi tittar på hur finansiella marknader fungerar, och på finanskrisen 2008, minns vi att Europa inte är ensamt utan interagerar med övriga delar av världen. Mycket av krisen 2008 kom som en smitta från USA, men den blottlade också de betydande problem som fanns i det finansiella systemet i Europa.

Vi talar ofta om hur banker mår, om krediter är bra eller dåliga, men när vi tittar på finansiella marknadens funktionssätt talar vi även mycket om likviditeten i marknader, alltså om det finns likviditet. Det har vi påmint om de senaste dagarna. Det ser nämligen ut som om det amerikanska systemet nu suger upp en hel del av likviditeten i världen, och i stunder när USA gör det har det en sådan tyngd i världsekonomin och i de finansiella systemen att det tenderar att sätta press på likviditeten i andra marknader.

Det är ofta en signal om att räntor kan gå upp eller valutor försvagas. Det har till och med Sverige känt av de senaste dagarna. Från att ha haft en stark krona har vi under åtminstone några dagar haft en krona som försvagats något. Sedan får vi se om det är varaktigt, men det är en påminnelse om att det inte bara handlar om de finansiella systemen i Europa utan här är vi länkade med hela världen. Små, öppna, exportberoende länder som Sverige är därför starkt beroende av vad som sker.

Ska vi beskriva läget just nu får vi beskriva det som slagigt eller något sådant. För närvarande är de finansiella marknaderna mycket rörliga, vilket känns slagigt. Samtidigt kan det sägas att läget förbättrats i den meningen att vid de flesta Europeiska råd som jag deltagit i de senaste åren har själva mötena varit under marknadstryck. Vi har bokstavligt talat suttit och diskuterat gentemot marknadsbedömningar där man försökt dra slutsatser av olika nya åtgärder som eventuellt kommit. Så har det inte varit de senaste gångerna. Det är bakgrunden till att det i texten sägs att det nu är lite enklare, lättare, och så är det. Räntorna har dessutom gått ned i flera länder.

Det som också skett, apropå referensen till att många länder inte skulle klara konvergenskriterierna eller avviker från stabilitets- och tillväxtpakten, är att många har fått på plats, det vill säga har förbättrat, läget i de offentliga finanserna. Det resonemang som nu förs är att flera länder fördröjer kravet på att uppnå de olika kriterierna, framför allt när det gäller underskottsmålet. Man bedömer att det är på rätt väg och att det vore mer skadligt att i det korta perspektivet kräva hårdare åtstramningar jämfört med att ge flera av länderna något längre respit, givet att man uppfattar att många reformer börjat komma på plats. Det är så jag tolkar det. Sedan blir det en diskussion om läget. Slutligen blir det en

diskussion på landsnivå, alltså om man verkligen menar alla länder. Det ser ju olika ut när vi tittar på vad länderna har gjort.

Den text som Fredrick Federley hänvisar till gäller den stärkta samordningen som vi talat om och som ligger i uppföljningen av den nya pakten. Det är tänkt att man ska utforma indikatorer, men det liknar mycket det som vi talat om. Man jobbar mycket med benchmarkmått och följer olika indikatorer, men det är fortfarande inom ramen för antingen en planeringstermin eller den nya pakten som vi får en gradvis uppföljning och säkerställer att länder verkligen gör det som är sagt eller går i den riktning som det är sagt. Det ska vi återkomma till att diskutera i höst.

Sedan kommer det att bli en diskussion om reformkontrakt, som jag hänvisade till, i EMU-processen. Alla vet att det är en väldigt tysk idé. Vi får väl se vad stödet blir och hur kraftfulla kontrakten till slut blir, om det ens blir några. Då talar vi om kontrakt riktade till länder med mycket stora obalanser eller underskott. För att rimligen få ta del av ytterligare stöd måste dessa länder underkasta sig vissa kontraktsbindningar. I dagsläget är det inte aktuellt för Sverige, varken av det skälet att vi skulle ha problem med vår ekonomi eller för att kontrakten förutsatts gälla enbart eurozonen. Till detta återkommer jag i höst.

Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag har några synpunkter som jag tänkte framföra, men jag avvaktar till andra frågerundan. Jag vill ha lite klarhet i detaljerna beträffande det så kallade ungdomsinitiativet. Jag ställde frågan i måndags och fick ett svar som jag uppfattar som preliminärt eller icke-exakt. Jag tänkte fråga om statsministern eller hans statssekreterare har mer information om det. Hur stor del av pengarna som avsätts till ungdomsinitiativet kommer tillbaka till Sverige? När jag får svar på den frågan kommer jag gärna tillbaka med fler synpunkter.

Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Det handlar om 6 miljarder euro och kriteriet har sagts vara områden med en ungdomsarbetslöshet i åldrarna 15–24 år som överstiger 25 procent. Som alltid, om man ska svara på den typen av frågor, återstår att utforma det exakt. Det här blir därför en bedömning gjord delvis utifrån de siffror vi hade 2011 och utifrån hur läget nu ser ut.

Vi gör i dag bedömningen att det skulle handla om tre regioner i Sverige, alltså Sydsverige, norra Mellansverige och mellersta Norrland. När vi jämför med siffror för 2011 skulle vår andel förmodligen handla om 40 miljoner euro av de 6 miljarderna. Det är ungefär 0,3 procent. Då ska man veta att flera av länderna inte får någonting alls, Sverige får ganska lite och sedan är det starkt koncentrerat till några länder som har mycket omfattande problem.

Man kan notera att det enskilt absolut största mottagarlandet i så fall blir Spanien, men mycket stora resurser skulle också gå till Italien och Storbritannien, för att nämna några.

Anf. 15 LARS OHLY (V):

Jag blir ganska förfärad när jag hör statsministerns svar på Marie Granlunds fråga eftersom det indikerar att statsministern inte har förstått

vad ett socialt protokoll innebär. Att bekämpa tanken på ett socialt protokoll med hänvisning till att det är nationell kompetens är verkligen att leta efter argument. Ett socialt protokoll ska ju garantera den nationella kompetensen. Ett socialt protokoll innebär i sig att andra länder tvingas acceptera att vi i Sverige har en kollektivavtalsmodell som också ska gälla arbetstagare från andra länder.

Det är alltså av respekt för den nationella kompetensen som vi föreslagit ett socialt protokoll. Det är inte för att centralisera beslutsfattandet och ha någon sorts enhetlig lönepolitik utan precis motsatsen. Statsministerns hela argumentation i svaret utgick från en felaktig föreställning om vad ett socialt protokoll innebär, och det gör mig lite bekymrad. Det är en av de viktigaste frågorna för rättvisa på arbetsmarknaden i Sverige och i andra länder.

Statsministern har rätt i att det nu finns en mindre utmanande beskrivning av den ekonomiska och monetära unionen jämfört med de beskrivningar som fanns för ett drygt halvår sedan. Men såsom det fungerar inom EU-systemet, åtminstone utifrån den erfarenhet som jag har skaffat mig, kommer man först med förslag som är mycket långtgående, och vi som tycker att de går i fel riktning blir då väldigt upprörda. Därför tar man tillbaka några av de mest utmanande, mest provocerande, förslagen, men man går fortfarande åt fel håll, dock lite långsammare och med mindre steg.

Det är lite grann samma sak här. Man angriper inte de verkliga problemen, menar jag, utan snarare förstärker man det som är dåligt. Det blir mer av centralisering, mer av det som visat sig i form av att man inte kunnat hantera Europas problem. Det gäller även de landspecifika rekommendationerna som jag menar bygger på den felaktiga föreställningen att när frågor flyttar upp på Europeanivå har de inte längre någon dimension av politiska motsättningar.

Självklart finns samma motsättningar på Europeanivå vad gäller synen på ungdomsarbetslöshet, arbetslösheten totalt sett och ekonomisk politik som inom varje nation. Bara för att Fredrik Reinfeldt och jag skulle sätta oss i Bryssel och prata skulle vi inte bli mer överens. Vi är fortfarande lika oöverens eftersom vi står för olika politik.

De landspecifika rekommendationerna utgår från att det finns ett facit, att det finns en väg för den ekonomiska politiken som länderna bör följa för att bli framgångsrika. Det finns ingen objektiv sanning i det, utan det handlar naturligtvis om vilken politik man står för och vilka intressen man värnar.

Jag menar att det givetvis även gäller ett föreslaget kontrakt. Man brukar tala om reformer som någonting som länder måste uppfylla, men de reformerna brukar närmast vara av arten mer avregleringar, mer privatiseringar, mer nyliberal ekonomisk politik. Det är, menar jag, lika felaktigt på europeisk nivå som i Sverige och andra länder. Därför tycker jag att man ska avvisa den typen av diskussioner som på något sätt utgår från att det finns en enhetlig ideologiskt överstående ekonomisk politik.

Däremot finns det frågor som vi definitivt måste lösa på Europeanivå och ibland ännu hellre på global nivå. Då får man kompromissa men samtidigt vara tydlig med att man går in med en viss politik och med vissa ställningstaganden och att man utifrån det gör kompromisser för att på ett internationellt plan kunna nå den framgång som man annars inte

skulle kunna nå. Det här är lite grann annat. Det här är som att upphöja kommissionen och kommissionens politiska förslag till facit och ha ett regelverk som alla bör följa. Vi har ända från början varit motståndare till det, och vi fortsätter naturligtvis att vara det.

Det finns, avslutningsvis, en beskrivning i punkt 10 a om betydelsen av en europeisk industriell bas. Statsministern gjorde ett uttalande på World Economic Forum som fick viss uppmärksamhet eftersom det kunde tolkas som att statsministern inte ansåg att Sverige längre var en industrination eller att det åtminstone inte längre skapades några jobb inom industrin. Jag tänkte vara lite snäll och ge statsministern möjlighet att tillrättalägga det påståendet.

Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Man ska alltid vara glad när någon är snäll. I den delen är det viktigt att konstatera att Sverige tillsammans med Tyskland utgör länder som har kvar en mycket hög grad av industriell bas i sin ekonomi, medan många andra länder inte har det på riktigt samma sätt. Det som skett är att många av jobben som finns i vår industri – det gäller även Tyskland – inte ser ut på samma sätt i dag som de gjorde för en eller två generationer sedan. Många av de industrigolv som en gång var fyllda är nu automatiserade. Det finns personal kvar, men de har delvis andra arbetsuppgifter. Men det är fortsatt viktigt för både svensk sysselsättning och svensk export att vi har en kraftfull industriell bas.

En beskrivning av EU-systemet som man ofta finner i svensk debatt är ungefär den att vi har vår suveränitet i Sverige, antingen nationellt, regionalt eller lokalt. Sedan finns EU-systemet, och det beskrivs väldigt ofta som mellanstatligt, det vill säga att vi koordinerar några uppfattningar.

Nu är det inte riktigt så EU fungerar. EU är ett mellanstatligt samarbete med tydliga överstatliga drag. Det gör att man får tre nivåer. Ibland har vi en nationell kompetens. Den kan också ligga regionalt eller lokalt. Ibland har vi en mellanstatlig koordinering. Vi kan till exempel titta på de rekommendationer som Lars Ohly inte tycker är bra. De koordineras inom EU-systemet och är fortfarande föremål för den nationella nivån som sedan bestämmer huruvida man går vidare eller inte.

Men på rätt betydande områden är EU överstatligt, det vill säga EU-rätt gäller som svensk lag. Därför måste man vara lite försiktig med vad det är för lagstiftning man medverkar till på EU-nivå eftersom den gäller i hela EU, inklusive i Sverige.

Om vi då har något som vi i dag uppfattar vara nationell kompetens, nämligen svensk arbetsmarknadspolitik och den svenska modellen, och dessutom har fått respekt för detta och förstärkta arbetstagar rättigheter inskrivna i Lissabonfördraget menar vi att det är ett vågspel att utforma något som är tänkt att definiera EU-rätt, det vill säga för hela EU, för att säkerställa något EU inte ska göra. Alla fördragsprocesser jag har varit involverad i har handlat om vad EU ska göra. Det är själva tanken. Man stiftar alltså lag för att definiera EU-kompetens.

Att då börja försöka definiera vad EU inte ska göra och tro att 28 länder kommer överens om det är, för att uttrycka det försiktigt, ett både juridiskt och politiskt vågspel som åtminstone inte jag vet var det skulle landa. Men det jag vet är att de flesta andra länder har en annan syn på

vad som är arbetsmarknadspolitik eller vad det bör vara. Väldigt ofta handlar det om mer tilltro till lagstiftning där vi snarare skulle tala om avtalslutande parter.

Det har gjort att vi har landat i att vi inte tror att det når dessa syften som ibland uttrycks av vissa svenska politiska partier. Möjligen gör det inte så stor skada, men det är väldigt osäkert vad det leder till.

Låt mig dessutom säga att det brittiska utrikesdepartementet har fått i uppgift genomlysning hela det brittiska medlemskapet. De ska gå igenom varenda rättsakt för att försöka föra en förhandling med EU om vad man kan renationalisera. I och för sig säger Cameron i sina tal att det också kan gå i motsatt riktning, men jag är inte riktigt säker på att det blir så mycket som är tänkt att gå till EU-nivå. I brittisk kontext uppfattas det nog mycket så att man ska ta ned innehållet i det brittiska medlemskapet.

Detta kommer förmodligen till en punkt där man måste diskutera fördragsändringar. Men jag vill understryka vad som är skillnaden här. Då försöker man ta bort överförd kompetens och föra tillbaka den till nationalstaten. Man försöker inte i grunden att få EU-systemet att rättsligt definiera bort vissa saker som man inte ska ägna sig åt.

Det här är skälet, Lars Ohly. Det finns alltså inte något annat syfte att på något sätt försöka ifrågasätta hur den svenska modellen fungerar, om den har tjänat Sverige väl och om den förtjänar att försvaras. Det är också regeringens uppfattning. Det handlar mer om hur vi ska se på EU:s överstatliga och rättsliga sätt att fungera och var den här typen av förhandlingar kan landa någonstans. Det har gjort att vi har landat i våra slutsatser.

Anf. 17 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Även jag vill ta upp ungdomsarbetslösheten. Statsministern lyfte fram vikten av direkta åtgärder. Det ska vara aktiva, tidiga och individuella lösningar. Lärlingssystemet nämndes. Det finns mycket vi kan lära av varandra, och det görs väldigt mycket i Sverige för att motverka ungdomsarbetslösheten. Vad kommer statsministern att lyfta fram i diskussionerna i EU?

Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Som framgår av slutsatserna är det mycket inriktat på åtgärdstanken och hur man kan använda befintliga finansiella instrument. Vi tycker att det är fortsatt viktigt, som jag också sade i min inledning, att inskräpa till exempel det faktum att vi nu får i gång frihandelsavtalsförhandlingar med USA. Vi hoppas kunna gå vidare med andra delar av den växande världsekonomin. Det är förmodligen en mer verkningsfull grund för att skapa jobb också i Europa.

Vi tycker att det är en bra metod att kunna nämna nationella exempel. Jag vet inte hur omfattande genomgången blir, men en del av den omvandling som vi de facto gör nu i Sverige går mot det läge man har i Österrike och Tyskland, det vill säga att gå mot en typ av yrkesutbildning som är mer integrerad direkt med arbetsmarknaden. Det är också någonting som Sverige är intresserat av både när det gäller att lära av andra och när det gäller att ta steg i den riktningen.

Låt mig bara påpeka att det tar mycket lång tid att göra förändringar. Jag såg att någon tidning indikerade att de i Tyskland har så stort behov

av lärlingar att de gärna såg att svenska ungdomar lärde sig tyska och åkte ned dit. Det kan man ju fnissa lite över, men det är ett tyskt system som har satt sig över generationer. Jag såg också att man hade ett nyhetsreportage om tyska företag som tar så för givet att de har lärlingar att de inte ens begär någon ersättning eller något lättnad för detta.

När vi ska försöka få detta på plats i Sverige förutsätter vi att det krävs kraftiga skatterabatter till arbetsgivare och att vi måste göra speciella konstruktioner därför att det är så okänt i den svenska kontexten. Här förutsätter arbetsgivare att de kan anställa färdigutbildad personal som fungerar dag ett. Det är en väldig skillnad på vilken attityd man har när det gäller hur man ska skapa förutsättningar för unga människor att komma in i arbete. Det är förmodligen en konsekvens av att hela vår yrkesutbildningsstruktur har legat kvar i skolan. Alla minns kanske från sin skolgång att vi hade verkstaden på skolan. Där stod maskinerna som man skulle lära sig att använda på yrkeslinjerna. I andra länder ser det inte ut så, utan där går man ut och är en del av arbetslivet. Förmodligen har de kanske prickat mer rätt.

Nu börjar vår förändring. Här ska vi vara ödmjuka, lyssna och lära av andra och även inse att det tar tid. Möjligen kommer jag att berätta om en del av detta om det finns utrymme för det.

Anf. 19 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för svaren, även om jag inte är riktigt nöjd med dem. Jag skulle vilja fortsätta min fråga, för jag tycker som sagt inte att jag fick något svar på den.

Man skickar ett sådant här brev där man flaggar för att vi i Sverige är mycket duktiga på detta med ungdomsarbetslöshet fast vi ligger på ett snitt 23,6 procent, och snittet i hela EU-27 är 22,9. Då är min fråga: Vad avser regeringen att göra? Man kan raljera över att det är ganska lite pengar som EU har avsatt för detta, men det är trots allt några pengar även om man inte gör någonting alls på hemmaplan. Kommer statsministern och arbetsmarknadsministern att ta det här på allvar, skicka in en sådan här genomförandeplan och vara aktiva för att få ta del av pengarna? EU är ju väldigt mycket bättre än regeringen på det här området. Man avsätter i alla fall några pengar för att bekämpa ungdomsarbetslösheten. Hur ska man göra med den här ungdomsgarantin? Har regeringen för avsikt att implementera den?

Sedan vill jag gå över till detta med socialt protokoll. Det är verkligen en hjärtefråga för oss socialdemokrater. När vi gick med i EU 1995 var snuset en viktig fråga, och Systembolaget var också en viktig fråga. Där fick vi undantag. Vi har inget formellt undantag när det gäller kollektivavtalen. Jag skulle vilja säga att svenska folket inte hade röstat för EU om de hade vetat att Lavaldomen skulle komma.

Om man säger sig värna den svenska modellen måste man också göra någonting för att åstadkomma att den svenska modellen ska fungera. Jag tycker att det är mycket märkligt att statsministern säger att EU inte ska reglera detta. Det är precis det de gör. Under tio år från inträdet var det lugnt. Vi skötte själva i Sverige vilka regler som skulle gälla på arbetsmarknaden. Men sedan kom Lavaldomen, och i dag är lönen beroende av vilken nationalitet man har. Det kan inte vara rimligt. Jag tror att det här dessutom kommer att skapa en stor social oro.

Man måste se till att vi återigen kan få bestämma att svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige oavsett från vilket land människor kommer. Ett sätt – och det kan man raljera över – är ett socialt protokoll. Statsministern får gärna berätta om andra sätt.

När nu alla länder lyfter fram förslag som kommer att innebära fördragsförändringar tycker jag att statsministern skulle vara lite pro om han verkligen står för den svenska modellen.

Sedan tycker att jag statsministern var lite slarvig när han sade: några partier som tycker så här.

Sveriges riksdag har faktiskt gjort ett tillkännagivande, ett uttalande, om att det behövs ett socialt protokoll för att sociala rättigheter ska vara viktigare än den fria rörligheten.

Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! På temat ”lite slarvig”: Att uttrycka att vi inte har vidtagit några åtgärder över huvud taget mot arbetslösheten i Sverige är kanske lite att ta i.

Vi har gett mycket betydande resurser till Arbetsförmedlingen, utbildningssystemet, traineeutbildningar, lärlingsutbildningar, yrkesutbildningar och yrkeshögskolor som vi har byggt ut på senare år för att säkerställa att det ska finnas ett individuellt stöd för ungdomar som antingen behöver komplettera sin utbildning eller andra typer av insatser. Jag är mycket stolt över att vi i Sverige har ett generöst, omfattande och utbyggt utbildningssystem med grundläggande utbildning i grund- och gymnasieskolan och som också ger möjlighet att komma tillbaka på komvux, yrkesvux, som vi har lagt till och byggt ut, eller på folkhögskolor, som vi har gjort särskilda satsningar på.

Att beskriva det som om ingenting av detta existerar är närmast provocerande. Även om vi tycker olika måste vi ta utgångspunkt i att man inte beskriver miljardsatsningar som obefintliga.

Utgångspunkten för vårt brev är faktiskt inte att berätta att någonting skulle vara så fantastiskt i något enskilt land. Det finns inga sådana referenser i brevet. Utgångspunkten är att beskriva ett verkligt samhällsproblem där vi ödmjukt menar att vi behöver göra mer i Sverige. Där finns det exempel i andra länder att titta på.

Jag har också flera gånger nämnt ungefär vad jag tror att det kommer att innehålla. Jag tror att en mycket bärande del av detta kommer att vara att titta på möjligheter att tidigare än i dag komma över i utbildningsinsatser som samtidigt innebär att man befinner sig på arbetsmarknaden. Det kommer säkert att leda till diskussioner om vilken typ av kompetens som man de facto kan ha i slutändan av den typen av utbildningar. Jag tror som sagt att det kommer att leda till att fler får jobb.

Vi har återkommit till det här många gånger. Hela utgångspunkten för Marie Granlunds beskrivning är att hon anser att hon vet exakt vad slutpunkten av en fördragsförhandling ska bli och vad den ska åstadkomma. Jag har aldrig varit med i en process som ser ut på det sättet. Med den erfarenheten tror jag att man ska vara lite försiktig med att dra i gång processer som man inte själv vet var de landar. Det har jag försökt redogöra för nu, liksom vid andra tillfällen.

Vi tycker att respekten för svensk lönebildningsmodell finns och att arbetstagares rättigheter har förstärkts via Lissabonfördraget. Det är det viktiga för oss.

Sedan ska man komma ihåg att det är självklart att den här typen av frågor kommer upp i ett Europa där vi har alltmer rörlighet. Det är ett av syftena med Europasamarbetet. Nu har vi flera gånger återkommit till ungdomars möjlighet att röra sig. Då måste de ju just kunna röra sig. De kommer till nya och andra länder med delvis andra lönomodeller och andra lönenivåer. Vår utgångspunkt är att i Sverige ska svenska lönenivåer gälla. Det tycker jag är en viktig och riktig utgångspunkt.

Anf. 21 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Tack för informationen och diskussionen här i EU-nämnden i dag, statsministern! Jag vill också passa på att rikta ett tack till alla partiets företrädare runt bordet här. Jag tycker att det är ett gott betyg till hur vi hanterar EU-frågor i detta parlament och i detta land att vi kan sitta så här inför ett toppmöte och diskutera i princip hela dagordningen och allt som händer i Europa. Jag tycker att det är ett gott betyg till oss här att vi kan göra det. Det är också ett gott betyg till svensk demokrati.

Vi har haft en diskussion om huruvida krisen i Europa är bakom oss, om vi ser ljus i tunneln eller om det har lugnat ned sig på finansmarknaderna. Jag vill understryka det som statsministern var inne på, att det är ganska turbulent och bekymmersamt ute i Europa. Utöver det som statsministern nämnde om hur det har sett ut med den svenska kronan och valutaflöden är det en potentiellt turbulent utveckling i Kina med stora spänningar inom finanssystemen. Krisen är alltså långt ifrån bakom oss. Då är det särskilt viktigt att vi i Europa fortsätter att vidta kraftfulla åtgärder för att möta det på olika sätt.

Jag kan, med viss förvåning, konstatera att till exempel den franska regeringen verkar ha presenterat ett första besparingspaket inför nästa års budget. Det är första gången man drar ned på de offentliga utgifterna i Frankrike sedan den femte republiken instiftades 1958. Det är såklart tuffa beslut att fatta i ett land som Frankrike, liksom i andra länder i Europa, men nödvändiga för att förändra stelnade strukturer. Det är åtgärder som vi måste vidta om vi ska klara av de utmaningar som Europa står inför vad gäller sysselsättningen i Europa i allmänhet och ungdomsarbetslösheten i synnerhet.

Jag tror att vi behöver bidra mer på Europeanivå med det vi kan göra gemensamt, även om det mesta måste göras i nationella huvudstäder. Det vore en välkommen signal om Europa kunde erbjuda förutsägbarhet genom att ha en ny långtidsbudget på plats. Statsministern nämnde att det är på väg, att det kanske till slut blir ett beslut. Men det pågår fortfarande förhandlingar, och det finns ett visst mått av osäkerhet. Jag vill understryka att det är viktigt att vi står fast, som statsministern sade, vid de svenska prioriteringar som vi brett har varit överens om i nämnden – en restriktiv budget med högsta grad av modernisering där vi slår vakt om de svenska skattebetalarnas pengar i form av att både hålla efter avgiften för Sverige och se till att säkerställa den svenska rabatten.

Min fråga till statsministern är om han något mer kan utveckla hur han tror att förhandlingarna i slutskedet kommer att se ut. Europaparlamentet försöker, tycker jag i alla fall, med näbbar och klor att hålla fast

vid att gradvis öka främst sitt eget inflytande, sin egen självständighet och sin egen roll i europeisk politik, medan vi har en ganska bred samsyn bland EU:s medlemsländer om att det är hög tid att fatta beslut där basen är den viktiga kompromissen, den framgångsrika svenska kompromissen, från i våras.

Jag ser gärna att statsministern något utvecklar sitt resonemang.

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Apropå detta att världen hänger ihop: När det blir oro i de finansiella systemen och finansorn ökar är det störst oro för den som har störst skulder därför att skulder ska omsättas. Ett land med mycket stor skuldsättning riskerar att drabbas tidigare än länder med en låg skuldnivå. Det tror jag att de flesta kan förstå. Det är i ökande grad en riskfaktor, eftersom statsskulden genomsnittligt i EU är 90 procent av bnp. Detta gäller flera av de stora EU-länderna. Det ska man komma ihåg när den här typen av oro tilltar.

Det är svårt att förutse vad som kommer ut av förhandlingar som inte är avslutade. Jag vet att statssekreteraren hos Europaministern var här och redogjorde för ett försök till en överenskommelse med ganska detaljerade punkter men som, synes det, än en gång ha avvisats av Europaparlamentet. Man kan säga att de (Europaparlamentet) eftersträvar så kallad ökad flexibilitet. Det betyder att man kan föra över pengar mellan olika år. Syftet med det är att använda pengar på ett sätt att de inte återgår om de inte har använts. Varför är det viktigt? Jo, pengar som inte använts återgår till nettobidragsbetalarna. För Sverige är det inte en önskvärd utveckling, men det är mycket viktigt för Europaparlamentet.

Man vill gärna ha en så kallad halvtidsöversyn. Det beror väldigt mycket på vad som menas med en halvtidsöversyn. Enligt den mest långtgående uttolkningen skulle det kunna innebära en ny budgetförhandling, och då har vi inte en sjuårsbudget utan en tre och en halv års budget, och sedan behöver man budgetförhandla en gång till. Men det kanske inte är det som menas. Det spelar alltså stor roll hur man uttrycker sig.

Sedan vill man, om än inte färdigt ännu, återkomma med skrivningar som innebär att Europaparlamentet får egna medel, alltså egen beskattningsrätt på något sätt. Det beror naturligtvis på att man nu lever i en förhandlingsmiljö där 27 medlemsländer, snart 28, förhandlar en budget som man sedan har medbeslutande kring men i realiteten inte egen uppborrdsmöjlighet. Detta parlament vill i stället ha egen rätt att ta in egna medel, via skatter och avgifter och vad det nu kan tänkas vara. Det är medlemsländer som Sverige emot, och det är den hela tiden återkommande konflikten.

Var exakt försöket till kompromiss landar och om det ens är möjligt – vi skiftar ju ordförandeskap den 1 juli från det irländska till det litauiska – vet jag inte i skrivande stund. Men det är de huvudsakliga punkterna till det som redovisades av statssekreteraren i början av veckan.

Anf. 23 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för svaren när det gäller de tidigare frågorna och invändningarna. Det är ett svar som jag inte är riktigt nöjd med, och det gäller frågan om att upprätta investeringsplaner, sätta

upp ett regelverk eller skapa incitament för att främja en grön utveckling och klimatsäkra EU. Där har statsministern svarat att det är svårt att hitta bärkraftiga idéer och företag. Jag har aldrig hört talas om det tidigare; det var en nyhet. Tvärtom har man kunnat läsa många tidningsartiklar om att sådana företag ökar i antal men att de menar att investeringarna från bland annat länderna måste öka för att de ska kunna sätta i gång projekt. Det skulle vara alldeles utmärkt om man kunde använda en del av EIB:s medel till de här investeringarna, som vi behöver i framtiden. Jag hoppas att statsministern något kan revidera sitt tidigare uttalande.

Anf. 24 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för det tidigare svaret! Det klagör en del vad gäller det så kallade ungdomsinitiativet. Det är inget som vi på något sätt vänder oss emot i sak. Det är klart att vi måste bekämpa arbetslösheten, kanske i synnerhet ungdomsarbetslösheten. Det blir naturligtvis ett stort problem om ungdomar börjar med att fastna i någon form av utanförskap.

Däremot är det belopp Sverige får tillbaka litet i förhållande till vår avgift. Det innebär i praktiken att vi betalar en stor avgift till EU och bara får tillbaka en mycket liten del av den för att till exempel bekämpa ungdomsarbetslösheten. Det vänder jag mig emot. Jag tycker att regeringen borde åka till statschefsmötet och förklara att Sverige tillhör de absolut största nettobidragsgivarna i EU, särskilt i förhållande till bnp. Regeringen borde antingen göra det eller säga nej till initiativet.

Vi vet hur det kommer att se ut. Under den här sjuårsperioden kommer EU-nämnden här och parlament ute i Europa att anta nya kostnadsdrivande förslag. Den budget som ligger kommer att utökas, vilket vi ser i de förslag som har kommit om långtidsbudgeten, med olika flexibilitetsmekanismer som vi tidigare har vänt oss emot. Det gör även jag under det här mötet, för att vara på den säkra sidan.

Vi ser också att de länder som har över 30 procents ungdomsarbetslöshet – det gäller Spanien, Grekland, Portugal, Italien, Slovakien och Cypern – samtliga är euroländer. Därför menar jag att ungdomsarbetslöshetsinitiativet inte är ett initiativ för att minska ungdomsarbetslösheten i EU utan ett väl marknadsfört räddningspaket för eurozonen. Jag tycker att det är fel sätt att bedriva politik. Jag tycker att vi ska satsa dessa pengar i Sverige för att verkligen hjälpa våra svenska ungdomar.

Vi betalar i år en avgift till EU på 37,2 miljarder kronor. Det är pengar som vi till en del skulle kunna använda till att bekämpa ungdomsarbetslösheten.

I periferin ser vi att kommissionen snickrar på riktlinjer för vad som är kvalitet på lärlingsutbildningar och för en utbyggnad av en arbetsförmedling på EU-nivå genom sammanläggning av nationella arbetsförmedlingar. Kommissionen har även åsikter om hur de nationella arbetsförmedlingarna ska fungera.

I detta ligger att EU kan slå två flugor i en smäll. Det är ett ypperligt tillfälle att minska ungdomsarbetslösheten i södra eurozonen genom att öka rörligheten och helt enkelt förmå ungdomar att söka jobb i Tyskland eller i norra Europa. Vi tycker att det är bättre att vi satsar på de svenska ungdomar som i dag är arbetslösa – vi har en hög ungdomsarbetslöshet i

Sverige – och att eurozonen i stället får lösa sina egna problem utan svensk medfinansiering.

Jag vill framhålla att vi fortfarande inte stöder en förstärkning av EMU. Vi hade önskat att regeringen stödde vår åsikt. Nu är så inte fallet, så jag får nöja mig med att anmäla avvikande mening i den frågan.

Vad gäller skrivningen om demokratiskt inflytande kan jag konstatera att det saknas vettiga åsikter hos alla instanser. Det gäller till exempel Herman Van Rompuy, kommissionen, ECB, medlemsstaterna i eurogruppen samt Framtidsgruppen. Samtliga dessa talar mer eller mindre om behovet av finanspolitisk styrning och ytterligare maktöverföring till Europa men i princip inte alls om det demokratiska inflytandet i unionen. Jag tycker att detta är en fråga som man bör lyfta fram, och det bör man göra på varje toppmöte i syfte att få mer makt att återgå till de nationella parlamenten.

Dessutom vill jag anmäla avvikande mening vad gäller landspecifika rekommendationer. Det betyder inte att vi tycker att rekommendationer är fel i sig, men vi vet att de rekommendationer som kommer från EU i otroligt hög grad införlivas. När det gäller förra årets rekommendationer har regeringen reagerat på samtliga. Jag trodde inför den debatt vi hade i kammaren nyligen att det var alla utom en, men även på den punkten inser jag att regeringen har reagerat. Med tanke på de rekommendationer som nu har lämnats – man vill bland annat justera fastighetsskatten och gå in på om Sverige ska ha hyresreglering eller inte – tycker jag att EU är alldeles för kläfsingrigt. Jag skulle gärna se att regeringen invände mot de här rekommendationerna och en gång för alla förklarade att vi i Sverige styr vårt land utifrån våra egna väljare, inte Europa eller kommissionen.

Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Marie Granlund sade att 6 miljarder kanske är för lite. Nu får vi höra att de kanske inte borde finnas alls. Man kan tycka olika saker om detta. Det här är ett sätt för EU:s gemensamma institutioner att använda resurser för att kunna göra någonting på EU-nivå. Men det sker med den avgränsningen att man riktar sig till de delar av Europa där ungdomsarbetslösheten är allra störst.

Det är viktigt att från svensk utgångspunkt peka på att vi tror att det finns annat som är mer jobbskapande. Det har jag också sagt här vid några tillfällen. Men vi kan stödja att den typen av resurser finns inbyggda. Som alla förstår blir det rimligen ett stöd som mer riktar sig till de delar av Europa där läget är mest utsatt. Det bygger i grunden på föreställningen att Europa blir starkare om vi håller ihop. Det är en solidaritetstanke. Vi tror inte att läget i Spanien löses av sig självt om vi bara inte låtsas om att de har problem i Spanien. Vi är inte säkra på att det blir så väldigt bra. Vi tror att vi har ett gemensamt intresse av att alla är med och säkerställer att läget blir bättre i Spanien, och det gör vi inte bara av solidaritet utan också med tanke på tillväxt och ekonomisk konkurrenskraft.

Vi tror att ett samlat starkare Europa har bättre förutsättningar att i globaliseringens tidevarv ta upp konkurrensen med andra delar av den växande världsekonomin. Det är dessutom av intresse för Sverige att de länder som vi har närmast oss och handlar med allra mest är ekonomiskt

starka och har köpkraft för att köpa till exempel Ikeavaror eller andra svenska produkter.

Det är alltså både en solidaritetstanke och en tillväxttanke som ligger bakom detta. Sedan får man väga av, och det är mycket det som EU-politiken handlar om, hur mycket som ska vara gemensamt, i det här fallet 6 miljarder, och hur mycket ska vara nationella insatser av det slag som jag har redogjort för i dag.

När det gäller rekommendationerna och ordet demokrati har jag sagt förut i EU-nämnden att det är precis samma sak när man med demokrati som argument försöker ifrågasätta EU-samarbetet som när man i Europaparlamentet gör det omvända och säger: Ja, det bör bli mer demokrati och beslutsfattande på demokratisk grund i EU, det vill säga mycket av det här bör föras till Europaparlamentet.

Det kanske man inte säger i Sveriges riksdag, men det säger man i Europaparlamentet, och de hävdar precis samma demokratiska utgångspunkter för sitt sätt att resonera som vi nu hörde när det gällde rätten att fatta nationella beslut.

Jag tycker att det är viktigare att väga av vad som ska vara statlig kompetens, vad som är mellanstatligt och vad som ibland är överstatligt och att vi håller isär detta lite grann. I den delen vill jag påpeka att den europeiska terminen och de rekommendationer som flera har hänvisat till har Sverige med helt öppna ögon och med starkt stöd i Sveriges riksdag gått in i att leva med. Vi tycker alltså att det i grunden är intressant att vi har en ordnad reformprocess med en årscykel som lägger tryck på Sverige och på alla andra länder att reformera sig för att bli konkurrenskraftigare och få tillväxt. Det vi gör för oss själva för att bli starkare förutsätter vi också att andra länder gör. Det är en grund för att få Europa att bli ekonomiskt starkare. Kommissionen och EU:s gemensamma institutioner gör ingenting annat än det vi har bett dem att göra.

I den delen tycker jag att vi får det vi har begärt, och vi har fortsatt detta på mellanstatlig grund i det hänseendet att det sedan är upp till oss att välja att agera utifrån rekommendationerna eller inte. Jag tror att Anders Borg bland annat kommenterade det, att vi inte har för avsikt att återinföra fastighetsskatten utan vi tror att vi har andra, mer verkningsfulla, metoder. Vi tycker också att de trepartssamtal som har förekommit när det gäller hyresreglering har kommit en bra bit på väg för att förändra ett system som går i en riktning mot att underlätta för ökad rörlighet.

Sedan behövs även andra åtgärder för att få den svenska bostadsmarknaden att fungera bättre. Men det är väldigt bra att vi har den här dialogen och tar in synpunkter på Sverige. Det är för övrigt inte bara EU som gör så, utan IMF och andra gör också genomgångar av Sverige.

Sedan finns det, och det har flera varit inne på i dag, tankar och till och med krav ibland på att man ska gå ännu hårdare fram. Det gäller bland annat EMU-processen, men där har Sverige sagt att vi inte tycker det, och sedan får vi fortsätta att ha den här dialogen. Vi tycker inte att vi ska ta ytterligare steg som i realiteten innebär att en del av den suveränitet vi har när det gäller vår egen budget förs över till EU:s gemensamma institutioner. Men återigen, det finns det andra inom EU-systemet som faktiskt tycker – representanter för andra länder, kanske till och med för några av våra partier i Europaparlamentet – och så får vi föra den diskussionen.

2012/13:45
26 juni

Men som det nu är utformat tycker jag att det både tjänar Sverige väl och är ett viktigt verktyg för oss för att kunna komma in och föra diskussioner om andra länder. Det är bättre att de reformerar sig och blir ekonomiskt starkare än att de förutsätter att de över lång tid ska kunna leva på bidrag från andra. Det blir annars nästan alltid alternativet.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi har en avvikande mening från Sverigedemokraterna som är noterad i alla sina olika delar.

Med det vill jag tacka statsministern med medarbetare för närvaron här i dag i EU-nämnden.

Innehållsförteckning

2012/13:45

26 juni

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S).....	5
Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	7
Anf. 5 MARIA PLASS (M).....	8
Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	8
Anf. 7 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	9
Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	10
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	12
Anf. 11 FREDRICK FEDERLEY (C).....	13
Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	14
Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD).....	15
Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	15
Anf. 15 LARS OHLY (V).....	15
Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	17
Anf. 17 CAROLINE SZYBER (KD).....	18
Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	18
Anf. 19 MARIE GRANLUND (S).....	19
Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	20
Anf. 21 GUSTAV BLIX (M).....	21
Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	22
Anf. 23 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	22
Anf. 24 JOHNNY SKALIN (SD).....	23
Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	24
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	26